

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

**ОЛІЙНІ КУЛЬТУРИ:
СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 березня 2026 р.

Запоріжжя • 2026

УДК 633

ББК 41/42

Рекомендовано до друку вченою радою

Інституту олійних культур Національної академії аграрних наук України

(протокол № 4 від 03 квітня 2026 р.)

Олійні культури: сьогодення та перспективи. Збірник тез доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції (26 березня 2026 р.). Запоріжжя. ІОК НААН, 2026. 127 с.

Викладено матеріали наукових досліджень, виконаних вченими науково-дослідних установ та вищих навчальних закладів різних країн з питань селекції, насінництва, генетики, фізіології, біотехнології, рослинництва, землеробства, механізації, переробки та економіки олійних культур. Видання представляє інтерес для науковців, викладачів, аспірантів, студентів аграрних і біологічних вузів та сільгоспвиробників.

Автори опублікованих тез доповідей відповідальні за патентну чистоту і точність наведених фактів, цитат, власних імен, географічних назв, а також за розголошення даних, які не підлягають публікації у відкритих засобах масової інформації.

© ІОК НААН, 2026

УДК 633.854.78:631.5

Т. В. БАКЛАНОВА,¹ канд. с.-г. наук, доцент

В. В. ГАМАЮНОВА,² д. с.-г. наук, професор, завідувачка кафедри землеробства, геодезії та землеустрою

¹ДУ «Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН», с-ще Полігон, Миколаївської області, Україна

²Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв, Україна
E-mail: hlushkot@ukr.net; gamajunova2301@gmail.com

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ

Соняшник є однією з провідних олійних культур в Україні та світі, а рівень його продуктивності значною мірою визначається поєднанням генетичних особливостей гібридів і технологічних заходів вирощування. В умовах зміни клімату, нестабільного вологозабезпечення, зростання вартості мінеральних добрив та необхідності екологізації агровиробництва особливої актуальності набуває пошук ефективних елементів біологізованої технології, здатних оптимізувати живлення рослин, активізувати ростові процеси та підвищити стійкість посівів до стресових чинників.

Реалізація продуктивного потенціалу соняшнику істотно залежить від правильного добору гібриду, який має відповідати ґрунтово-кліматичним умовам регіону, рівню агрофону та особливостям технології вирощування. Різні гібриди неоднаково реагують на умови мінерального живлення, водозабезпечення та застосування мікробіологічних препаратів, тому вивчення їх реакції на елементи біологізованої технології має важливе наукове і практичне значення.

Перспективним напрямом сучасного рослинництва є поєднання помірному мінерального удобрення з використанням мікробіологічних препаратів. Дослідження свідчать, що біопрепарати сприяють активізації ґрунтової мікробіоти, поліпшенню доступності елементів живлення, стимуляції

розвитку кореневої системи та підвищенню адаптивності рослин до несприятливих умов середовища. Особливу увагу приділяють передпосівній обробці насіння, яка активізує проростання та підвищує стійкість проростків до ґрунтових патогенів, поліпшує стартовий ріст рослин.

Препарати на основі грибів роду *Trichoderma* позитивно впливають на розвиток рослин завдяки мобілізації важкодоступних сполук фосфору, синтезу біологічно активних речовин і пригніченню окремих фітопатогенів. Не менш перспективними є препарати на основі азотфіксуючих бактерій роду *Azotobacter*, які здатні не лише фіксувати атмосферний азот, а й синтезувати фізіологічно активні речовини, що стимулюють ріст рослин і підвищують ефективність використання елементів живлення.

Багатьма сучасними дослідженнями визначено, що найбільший ефект від мікробіологічних препаратів досягається не за повної заміни мінерального живлення, а за їх інтеграції в загальну систему удобрення. Це особливо важливо для соняшнику, оскільки фосфорне живлення визначає інтенсивність стартового росту та розвитку кореневої системи, а азотне – формування вегетативної маси і фотосинтетичного потенціалу рослин. Окремі дослідження також свідчать про доцільність сумісного застосування передпосівної інокуляції насіння та вегетаційного внесення мікробіологічних препаратів, що дозволяє впливати на рослину на різних етапах органогенезу.

Таким чином, продуктивність соняшнику формується під комплексним впливом генетичних особливостей гібридів, рівня мінерального живлення та застосування мікробіологічних препаратів. Водночас питання ефективності передпосівної обробки насіння препаратами на основі *Trichoderma*, позакореневого внесення препаратів на основі *Azotobacter* та їх сумісного застосування на фоні помірному мінерального живлення для різних гібридів соняшнику потребує подальшого експериментального обґрунтування.

<i>LIMANSKAYA V. B., SHEKTYBAEVA G. Kh., BULEKOV T.A.</i> TECHNIQUES OF SAFFLOWER CULTIVATION IN THE SYSTEM OF CROP ROTATION	51
<i>БАКЛАНОВА Т. В., ГАМАЮНОВА В. В.</i> ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	53
<i>ВЛАСЮК О. С.</i> ЕЛЕМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНО-ЗБАЛАНСОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	55
<i>Р. А. ГУТЯНСЬКИЙ, О. М. ГЛУБОКИЙ, В. О. ШЕЛЯКІН, ЖИЖКА Н. Г.</i> ЗАСМІЧЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУЛЬТУР СІВОЗМІНИ СОНЯШНИКОМ	57
<i>ДОМАРАЦЬКИЙ Є. О., СОЛОДЕНКО А. Є., ТОВПИГА М. Л.</i> ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ І РІСТРЕГУЛЮЮЧОГО ПРЕПАРАТУ НА ВМІСТ ХЛОРОФІЛУ У РОСЛИН РІПАКУ ОЗИМОГО	59
<i>КВАСНИЦЬКА Л. С., ВОЙТОВА Г. П.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	62
<i>КИРИЛЬЧУК А. М., НИЧКАЛЮК Г. В., БЕЗПРОЗВАНА І. В.</i> ВПЛИВ ГІДРОТЕРМІЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ОДНОРІЧНОГО В РІЗНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ	64
<i>КИРИЛЮК В. П., КОВАЛЬЧУК Н. В.</i> СУЧАСНА АДАПТИВНА СИСТЕМА ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПІД ГІРЧИЦЮ БІЛУ (<i>SINAPIS ALBA</i>)	67
<i>КУРАЧ О. В.</i> СТУПІНЬ ПЕРЕЗИМІВЛІ І ВИЖИВАННЯ РОСЛИН РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОГО ОБРОБЛЕННЯ НАСІННЯ ТА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ КОМПЛЕКСНИМИ ПРЕПАРАТАМИ	69
<i>ЛОМЕЙКО І. М., ПОЛЯКОВ О. І., НІКІТЕНКО О. В.</i> ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В ПОСУШЛИВИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	72
<i>ЛЮБИЧ В. В.</i> ЖИРОВМІСНИЙ КОМПЛЕКС НАСІННЯ РІЗНИХ СОРТІВ АРАХІСУ	74
<i>Т. В. МАХОВА, ЯКУБЕНКО О. В., ПАЦУЛА О. М.</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧОРНУШКИ ДАМАСЬКОЇ (ЗАПОРІЗЬКА ЗОРЯ) В ЗОНІ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	76

<i>ОГУРЦОВ Ю. Є., БУРЯК Ю. І.</i> УРОЖАЙНІСТЬ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗОНИ ВИРОЩУВАННЯ ТА СПОСОБУ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРИВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	79
<i>СТЕЛЬМАХ О., МЕЛЬНИЧУК Т., ГАЛЕТА В., КУРЛЯНОВА І.</i> ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕНСИВНОСТІ УДОБРЕННЯ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКА ОЗИМОГО	81
<i>ТОЦЬКИЙ В. М.</i> УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА РІЗНИХ ВАРІАНТІВ МІНЕРАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ	83
<i>ФОСТАЩЕНКО Д. І., ПОЛЯКОВ О. І., НІКІТЕНКО О. В.</i> ВПЛИВ ДОДАТКОВОГО ЖИВЛЕННЯ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ СІВБИ НА ВОДОСПОЖИВАННЯ СОРТІВ РИЖНЮ ЯРОГО	85
АГРОІНЖЕНЕРІЯ	88
<i>LUHOVA K. V., BELINSKA A. P.</i> SOLID-STATE FERMENTATION AS AN ALTERNATIVE TO CONVENTIONAL OILSEED MEAL PROCESSING TECHNIQUES	89
<i>АЛІЄВА О. Ю., АЛІЄВ Е. Б.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНОГО ЗОРУ ДЛЯ ФЕНОТИПУВАННЯ НАСІННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	91
<i>ВОЛИК Д. А., СТЕПАНЕНКО С. П., ПОПАДЮК І. С.</i> ВІБРОПНЕВМОІМПУЛЬСНИЙ СЕПАРАТОР НАСІННЯ ЗА ГУСТИНОЮ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ МЕХАТРОННОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ АНАЛІЗУ СКЛАДУ НАСІННЄВОЇ СУМІШІ	93
<i>КУДРЯВЦЕВ М. І.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ МЕХАТРОННОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ АНАЛІЗУ СКЛАДУ НАСІННЄВОЇ СУМІШІ	95
<i>ЛАБЕЙКО М. А.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЗРАЗКІВ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ ЩОДО СТАБІЛЬНОСТІ ДО ОКИСНЕННЯ ПІД ДІЄЮ ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР	97
<i>ЛИТВИНОВ І. В.</i> ТЕХНОЛОГІЧНА ЛІНІЯ КОМПЛЕКСНОЇ БЕЗВІДХОДНОЇ ПЕРЕРОБКИ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	99
<i>МАТВЄЄВА Т. В., ПАПЧЕНКО В. Ю.</i> АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО СУЧАСНОГО ДОСВІДУ У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ОЛІЙ ЗІ ЗМІНЕНИМ ЖИРНОКИСЛОТНИМ СКЛАДОМ	101

<i>СТЕПАНЕНКО С. П., ШВИДЯ В. О.</i> ВАКУУМНА БАРАБАННА СУШАРКА СВБ-10	103
ЕКОНОМІКА ТА ІННОВАЦІЇ	106
<i>ISKAKOV R. K.</i> DIVERSIFICATION OF THE SOWING AREA STRUCTURE BY INCREASING THE PROPORTION OF OIL CROPS IN THE CROPS	107
<i>MOLNAR Pal. Dr.</i> ECONOMIC INDICATORS OF SUNFLOWER CULTIVATION IN HUNGARY	109
<i>КУЗЬМЕНКО О. Р., ГАЙДАШ Є. В., БЄЛКА О. В.</i> ВИРОБНИЦТВО ГІРЧИЦІ В УКРАЇНІ	112
<i>КУЗЬМЕНКО О. Р., ГАЙДАШ Є. В., БЄЛКА О. В.</i> СОРТОВІ РЕСУРСИ ГІРЧИЦІ В УКРАЇНІ	114
<i>ПАПЧЕНКО В. Ю., МАТВЄЄВА Т. В.</i> ЕКСПОРТ ОЛІЄЖИРОВОЇ ПРОДУКЦІЇ: НАСІННЯ РІПАКУ ТА ПРОДУКТИ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ	116
<i>СИДЯКІНА О. В.</i> САФЛОР ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ОЛІЙНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ	118
<i>ЧЕХОВА І. В.</i> РИЖІЙ – ПЕРСПЕКТИВНА НІШЕВА ОЛІЙНА КУЛЬТУРА	120

Наукове видання

ОЛІЙНІ КУЛЬТУРИ: ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Збірник тез доповідей Міжнародної наукової
інтернет-конференції
26 березня 2026 р.**

Мова: українська, англійська

Редактор:

К. В. ВЕДМЕДЄВА

Комп'ютерна верстка:

О. В. БЄЛКА

**Інститут олійних культур
Національної академії аграрних наук України
вул. Інститутська, 1, селище Сонячне,
Запорізький район, Запорізька область, Україна, 69055**

E-mail: iocnaas@gmail.com

imk.zp.ua